

106 ilin 19 ayı... Və 443 nömrə

ADA Universitetinin transliterasiya ilə yenidən həyat verdiyi Xalq Cümhuriyyətinin "Azərbaycan"ı bugünkü müstəqil respublikamızın "Azərbaycan"ında şərəfli ömrünü davam etdirir

İlk nömrəsi 1918-ci il sentyabrın 15-də Gəncədə, son nömrəsi isə 1920-ci il aprelin 27-də Bakıda iki dildə - Azərbaycan və rus dillərində işıq üzü görün bu qəzet bütün fəaliyyəti ilə bizə milli kimliyimiz, dövlət müstəqilliyimiz, bu yolda çəkilən əziyyətlər və tökülən qanlardan bəhs edir. Odur ki, Sovet hökuməti tərəfindən 70 il barəsində susmağa üstünlük verildi. "Azərbaycan" qəzeti, onun istedadlı, millətpərvər, vətənsəvor yazarları elmi araşdırmalardan uzaq tutuldu, bözən də yanlış tanıdılmasına soy göstərildi.

1990-cı illərin əvvəlində Azərbaycan xalqı yenidən dövlət müstəqilliyinə qovuşdu, lakin elə bir maneələr yaradılmışdı ki, onları aşaraq mənəvi xəzinəmizə bələd olmağımız, gerçək tariximizi öyrənməyimiz asan olmayacaqdı. Çünki ötən yüzillik ərzində xalqımız ayrı-ayrı illərdə 4 dəfə əlifba dəyişikliyinə məruz qalmışdı. XX əsrin ilk onilliklərində nəşr edilmiş mətbuat orqanlarımız, eləcə də "Azərbaycan" qəzetinin Azərbaycan versiyasının ərəb qrafikasında olması onların müasir oxucular tərəfindən oxunmasını müşkülə çevirdi. Lakin bu, yeganə problem deyildi. Həmin nəşrlərin öksəriyyəti arxivlərdə, kitabxanalarda dağınıq və kompleksləri tamamlanmamış vəziyyətdədir. Aradan ötüb keçən onilliklər, saxlanma şəraitlərinin tələblərə cavab verməməsi səbəblərindən həmin qəzet və jurnalların bəzi sənədləri ya çətin oxunur, ya da oxunmaz haldadır.

Tarix isə ardıcıl şəkildə, dəqiqliklə və diqqətlə öyrənilməlidir. Bunun üçün böyük zəhmət, səbir tələb olunsun belə... Təqdirəlayiqdir ki, "Azərbaycan" qəzetinin transliterasiya edilərək bu günün oxucularına çatdırılması kimi olduqca əhəmiyyətli və məsuliyyətli işi ADA Universiteti öz üzərinə götürdü. ADA Universitetinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

Hökumətinin orqanı olan "Azərbaycan" qəzetinin (1918-1920) tam külliyyatı ərəb qrafikalı əlifbadan latin qrafikalı müasir Azərbaycan əlifbasına köçürülərək, lüğət, izahlar, şərhilər və adlar göstəricisi əlavə edilməklə nəşrə hazırlanmaqdadır. Kitabın "Ön söz"də ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev yazır: "Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, bu istiqamətdə ayrı-ayrı təşəbbüslər olsa da (mərhum professor Şirməmməd Hüseynovun çalışmaları xüsusilə yada salınmalıdır), "Azərbaycan" qəzeti kimi mühüm bir nəşrin müasir oxucu üçün ölçətin təminatı təmin edəcək bu səviyyədə bir iş 30 illik müstəqillik dövründə həyata keçirilməmişdir. "Azərbaycan" qəzetindəki materiallar Azərbaycan Cümhuriyyətinin bilavasitə tarixini əks etdirir. Qəzetin sənədlərində Azərbaycan hökumətinin qərarları, parlament üzvlərinin çıxışları, paytaxtda və bölgələrdə baş verən hadisələrin təfərrüatları, müxtəlif təhlillər, xatirələr öz əksini tapıb. Günümüzə xüsusi əhəmiyyət kəsb edən Qarabağ, Zəngəzur bölgələrinə dair materiallar oxucularda böyük maraq doğuraçaqdır. Eləcə də Azərbaycan Cümhuriyyətinin xarici dövlətlərlə münasibətləri, dövrün ab-havasını müfəssəl şəkildə qəzetin sənədlərində əks olunub". Hafiz Paşayev bildirir: "Qəzetin müasir oxucu üçün ölçətin təminatı tariximizin cümhuriyyət dövrü kimi zəngin səhifələrinin öyrənilməsi baxımından çox əhəmiyyətlidir. Azərbaycan xalqının tarixi mirasını qorumaq və gələcək nəsillərə ötürmək işinə töhfə verməkdən ADA Universiteti qürur duyur".

Diqqətə çatdırmaq ki, "Azərbaycan" qəzetini transliterasiya edənlər filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Mehdi Gəncəli və filoloq, torcüməçi Azad Ağaoğlu, elmi redaktoru akademik Teymur Kərimlidir.

→ 4-5

Bakı tam gücünü ilə COP29-a hazırlaşır

Prezident İlham Əliyev "Xaqani" bağında, habelə ətraf ərazilərdə aparılmış abadlıq və yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 14-də Bakının Səbail rayonunda yerləşən "Xaqani" bağında, habelə ətraf ərazilərdə aparılmış abadlıq və yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov dövlət başçısına bağda həyata keçirilən abadlıq və yenidənqurma işləri barədə məlumat verdi.

→ 2

Sabahın "yaşıl gələcəyi"ni bu günün fəal gəncləri ilə gələcək COP29-a hazırlıq tədbirlərində gənclər və könüllülər daha fəaldırlar

Azərbaycanda ilk dəfədir belə global formata və nəhəng miqyasda yerli və xarici QHT-lərin əməkdaşlığı qurulur. Bu o deməkdir ki, vətəndaş cəmiyyəti COP29-un Azərbaycana verdiyi unikal imkanları aydın hiss edir. Ona görə də həmin əməkdaşlığın qurulmasında xüsusən gənc QHT-çilər öz töhfələri

ni verməyə çalışırlar. Ümumiyyətlə, COP29-un gənc liderləri, könüllülər və QHT-lərin global tədbirə hazırlıqlar çərçivəsində ayrılıqda görükləri iş həm yerli, həm də beynəlxalq səviyyədə təqdir olunur. Şübhəsiz, tədbirin fəaliyyət göstərəcəyi günlərdə bu daha qabarıq hiss olunacaqdır.

→ 10

Bütöv Azərbaycanda yeni tədris ili

Müasir müstəqillik tariximizdə ilk dəfə Xankəndidə məktəb zəngi səslənəcək

2024-2025-ci tədris ilindən Qarabağ Universitetində ali təhsilin bakalavriat səviyyəsində 6 fakültədə 27 ixtisas üzrə kadr hazırlığına start verilir. Bu ildən universitet ilk tələbələrini qarşılayır. İlk tədris ilində universitetdə 1000 nəfərdən artıq tələbə təhsil alacaq.

Ölkəmizdə 2024-2025-ci tədris ilinə uğurlarla başlanılır. Şagird və tələbələrimizin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun yeni həyat verilən təhsil ocaqlarında da bilik öyrənməyə yollanmaları isə xüsusilə qürur yaradır.

→ 8

Unudulmaz Bakı

Azərbaycan Qran-prisi möhtəşəm məqamlarla yadda qalır

Dünya Azərbaycanda keçirilən sürət yarışına hazırlıq işlərinin çox yüksək səviyyədə aparıldığını şahidinə çevrildi. Bunu sentyabrın 14-də ikinci yarış günündə də aydın şəkildə görmək olurdu.

→ 15

Azərbaycan Qərbin məkrini iflasa uğradır

Azərbaycan bütün dövrlərdə Qərbin rixakar planlarının qarşısını alıb. Respublikamıza qarşı müxtəlif səviyyələrdə edilən qaraxma kampaniyaları həmişə fiaskoya uğrayıb. Vətən müharibəsindəki zəfərimiz və torpaqlarımızda erməni separatçılığının son qoyulması isə antiAzərbaycançı şəkəyə və erməni təşəbbüslərinə vurulan ən böyük zərbə oldu.

Azərbaycan güclü dövlətdir, cəmiyyətimiz isə sağlam və milli dəyərlərə söykənir. Ən əsası xalqımız hər zaman milli və dövlətçilik amalları uğrunda səfərbər olaraq ölkə rəhbərliyinin ətrafında sıx birləşib. Ona görə Qərbdə mənzillənmiş bütün antiAzərbaycançı təşkilatların respublikamızla bağlı planları iflasa uğrayıb. Vətən müharibəsindəki zəfər, ərazi bütövlüyümüzün bərpası, bütövlükdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin hər bir uğuru göstərir ki, antiAzərbaycançı şəkəyə güclü Azərbaycanın qarşısında məğlub olmağa məhkumdur.

→ 9

Bakı tam gücü ilə COP29-a hazırlaşır

Prezident İlham Əliyev "Xaqani" bağında, habelə ətraf ərazilərdə aparılmış abadlıq və yenidənqurma işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olub

Əvvəli 1-ci səh.

Bildirildi ki, "Xaqani" bağının mövcud ərazisi genişləndirilib, istirahət guşəsinin ətrafındakı Rəsul Rza, Qoqol və Xaqani küçələrində avtomobil yolları ləğv edilərək piyadaların istifadəsinə verilib. Ümumi ərazisi 1,4 hektar olan bağın ərazisində yaşıllaşdırma, işıqlandırma işləri görüldü, müasir oturmaqalar quraşdırılıb, uşaq əyləncə zonası yaradılıb və ətrafda olan yaşayış binalarında təmir-bərpa işləri aparılıb.

Qeyd edək ki, bu, dövlət başçısının Bakı şəhərində parkların, xiyabanların əsaslı təmiri və yenidən qurulması ilə bağlı tapşırıqlarına əsasən abadlaşdırılan növbəti istirahət guşələrindən biridir. Şəhərin mərkəzində yerləşən bağda sakinlərin istirahəti üçün qısa müddətdə gözəl şərait yaradılıb.

Bu bağın "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisinin keçirildiyi bir zamanda və Bakının evsahibliyi edəcəyi BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ərəfəsində istifadəyə verilməsi ölkəmizə gələcək turistlərin istirahətinin səmərəli təşkilinə də böyük töhfə olacaq.

Xatırladaq ki, paytaxtımızda ən müasir parklar və yeni yaşılıq zolaqları salınır. Bakının qədim tarixi memarlıq nümunələri bərpa edilir və müasir binalar tikilib istifadəyə verilir. Bu işlərin hamısı şəhərə daha çox gözəllik və kolorit verir, məhz bunun sayəsində Azərbaycan paytaxtı insanların həyatı və asudə vaxt keçirməsi üçün rahat məkana çevrilir. Yeni parkların salınması və mövcud olanların yenidən qurulması, "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində tədbirlər də ətraf mühitin sağlamlaşdırılması işinə mühüm töhfə verir.

Unudulmaz Bakı

Azərbaycan Qran-prisi möhtəşəm məqamlarla yadda qalır

Dünyada avtomobil həvəskarlarının əsas bayramı hesab edilən "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisi-nə ölkəmizin evsahibliyi etməsinin qürur və sevincini yaşamaqdayıq. Belə bir möhtəşəm yarışın sayca 8-ci dəfə Azərbaycanda keçirilməsi dünyaya azərbaycanlıların mehribanlığı, qonaqpərvərliyi, qədim tarixi, füsunkar təbiəti, mentaliteti, sürətlə inkişaf edən müasir ölkə ilə tanışlıq fürsəti verib.

Çoxlu sayda siyasi, mədəni, idman və digər tədbirlərin ən mötəbər ünvanına çevrilən respublikamız növbəti bey-

nəlxalq tədbirə layiqincə evsahibliyi etməklə dünyanın diqqətini Bakıya cəlb edib. "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisi ilə bağlı Bakıya gələn hər kəs Azərbaycanın inkişafını, xalqımızın qonaqpərvərliyini, zəngin mədəniyyətini öz gözləri ilə görür. Bü-tünlükdə bu mötəbər tədbir Azərbaycanı növbəti dəfə beynəlxalq aləmə daha yaxından tanıdır.

nmiş pilotlarla avtoqraf sessiyalarında görüşürlər. Bu iş azarkeşlər üçün əsl hədiyyə olur. "Formula-1" in Azərbaycan nümunəsi yüksək səviyyədə hazırlıq, qonaqpərvərliklə dünyanı heyran edir, paytaxtımızda yarışan ən məşhur pilotların qəlbində dostluq, anlaşma, sevgi məşəli yandırır.

Beləliklə, ölkəmizə gələn turistlər, dünyanın aparıcı pilotları, avtomobil mütəxəssisləri Azərbaycanla daha yaxından tanış oldular, ölkəmizin inkişafını gözləri ilə gördülər. Azərbaycan bu yarış yüksək səviyyədə evsahibliyi etməklə bir daha sübut etdi ki, beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün əsas ünvanlardan biridir.

E.CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

tı daha yaxından izləmək şansına malik olurlar. Tamaşaçılar komandaların qarajlarında dünyanın ən innovativ yarış avtomobillərinin mühəndis və mexaniklər tərəfindən necə sazlanması prosesini yaxından izləmək imkanını əldə edirlər. Bakı bulvarının əsas sahəsində sürətsevərlər öz qəhrəmanları - dünyaca ta-

üzünə qapılarını açıb. Tamaşaçılar onlar üçün qurulmuş möhtəşəm əyləncə məkanlarından istifadə edirlər.

Tədbirlər isə hər kəs üçün inanılmaz dərəcədə maraqlı və unudulmayacaq məqamlarla yadda qalır. Üçgünlük tribuna biletlərinin sahibləri gündorta saatlarında Pitləyn yürüşü edərək, "Formula-1" həya-

"Azərbaycan Qran-prisində qələbə üçün mübarizə aparmaq şansımız var"

"Azərbaycan Qran-prisində qələbə üçün mübarizə aparmaq şansımız var. Düşünürəm ki, bizim qələbə üçün mübarizə aparmaq şansımız olacaq".

"Report"un məlumatına görə, bunu "McLaren" pilotu Oskar Piastrri Bakıda keçirilən "Formula-1" üzrə Azərbaycan Qran-prisi ilə bağlı danışarkən deyib.

Sıralama turunda ikinci olan sürücü uzun məsafələrdə yaxşı templərinin olduğunu söyləyib: "Amma qalibiyyət əldə etmək asan olmayacaq".

O, sıralama turunun son dövrəsində sürəti artırdığını diqqətə çatdırıb: "Divarlara daha da yaxınlaşmağa çalışdım. Bu trek belə yanaşmanı mükafatlandırır. İtirəcək heç nəyim yox idi".

"Formula-2": Sprint yarışının qalibi mükafatlandırılıb

Bakıda keçirilən "Formula-2" üzrə Azərbaycan Qran-prisində sprint yarışının qalibi mükafatlandırılıb.

Birinci yeri tutan "AIX Racing" komandasından Coşua Dürksəno kuboku Gənclər və İdman Nazirliyinin şöbə müdiri Elnur Məmmədov təqdim edib. "Dams Lucas Oil"dən Jak Kravford ikinci, "Preme Racing"dən Gabriele Mini üçüncü yeri tutub.

Qran-prinin marşalları

"Formula-1" aləmində könüllüləri "yarış rəsmiləri" də adlandırırlar

Artıq "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisinin həyəcanlı anları başlayıb. Sürət həvəskarlarının səbirsizliklə gözlədikləri cari mövsümün 17-ci mərhələsinə hazırlıq işlərinin ən yüksək səviyyədə görüldüyü diqqət mərkəzindədir. Planetin birmənzərəli avtomobil yarışının təşkilində və keçirilməsində bir sıra şəxslər xüsusi rol oynayır. Bu insanların arasında marşallar (könüllülər) də var. Onları "Formula-1" aləmində "yarış rəsmiləri" də adlandırırlar.

Ümumiyyətlə, dünyada marşallıq sevimli məşğuliyyət kimi qəbul olunur. İnsanlar müxtəlif yarışlarda marşallıq edərək həm maraqlı vaxt keçirir, həm də yarış yaxından izləmək şansına qazanırlar. Beş il əvvəl Bakı Şəhər Halqası öməliyyat şirkəti tərəfindən təsis edilmiş "Baku Marshals Club" marşallıq fəaliyyətinin bütün istiqamətlərinə dair tədbirlər təşkil edir, müsahibələr və təlimlər keçirir, eyni zamanda beynəlxalq marşal klubları ilə sıx əməkdaşlıq qurur. Marşallar yerinə yetirdikləri vəzifələrə görə aşağıdakı növlərə bölünürlər:

Sektor marşalları treki xəyali olaraq sektorlara bölür və hər bir sektora nəzarət bir sektor marşalına və onun bir, yaxud iki müavininə tapşırılır. Onlar trek üzrə təyinatlı olduqları sahədə əsas səla-

hiyyətli nümayəndə hesab olunur və burada baş verən bütün hadisələrə görə məsuliyyət daşıyırlar.

Trek marşalları halqa boyunca nəzarət postlarında yer alan əsas simalardır. Onların bir çox vəzifəsi var. Trek marşalları rəsmilər arasında ən çox məsuliyyət daşıyan şəxslərdir. Onların vəzifələrinə treke daxil olub onu qalıqlardan təmizləmək, təhlükədə olan avtomobilləri itələmək və qəzadan sonra ərazini təmizləmək daxildir. Bu işi görə bilmək üçün zərəklik, komandada işləmək qabiliyyəti, dözümlülük və təcrübə tələb olunur.

Bayraq marşalları trek boyunca marşal montaqələrində yarış iştirakçılarına bayraq vasitəsilə məlumatlandırılan məsul şəxslərdir. Onların başlıca vəzifələri sürücülərlə bayraq-

lar vasitəsilə əlaqə qurub pilotları qarşıda olan təhlükə barədə məlumatlandırmaq, qəza anında mövqeyində qalaraq yolda baş vermiş təhlükə barədə xəbər verməkdir.

Rəqəmsal bayraq marşalları halqa boyunca müvafiq mövqələrdə yerləşdirilib digər bayraq marşallarının üzərinə düşən işi görürlər. Yeganə fərqləri bayraq əvəzinə displeydan istifadə etmələridir.

Start və finiş marşalları yarış başlamaq və bitirmək üçün damalı bayraqlardan, elektron vaxt tablolarından və digər vasitələrdən istifadə

edirlər. Onlar start və finiş xəttində müxtəlif bayraqları (qara bayraq, mexaniki bayraq və s.) göstərməyə görə cavabdehlik daşıyırlar.

Yanğınsöndürmə və xilas etmə marşalları yanğınsöndürmə üzrə geniş təcrübə əldə ediblər. Onlar tədbir zamanı bütün yanğın və xilas etmə işlərinə görə cavabdehlik daşıyırlar.

Tibbi marşallar. Bu xidmətə həkim heyəti (həkimlər, orta təhsilli tibb işçiləri, tibb bacıları və s.), avadanlıq və neqliyyat vasitələri, trekdə təxirasalmaz kömək, zədə

Şarl Lekler ardıcıl dördüncü dəfə Bakıda sıralama turunda lider olub

AZERBAIJAN GP	
1	LECLERC
2	PIASTRI
3	RUSSELL
4	VERSTAPPEN
5	HAMILTON
6	ALBON
7	COLAPARUTO
8	W
9	BEARMAN
10	W
11	QASBY
12	TSUNODA
13	QASBY
14	HULKENBERG
15	NOVQRE
16	RICCIARDO
17	NOVQRE
18	BOTTAS
19	QCON
20	ZHOU

"Ferrari" pilotu Şarl Lekler ardıcıl dördüncü dəfə Bakıda keçirilən Azərbaycan Qran-prisində sıralama turunu birinci pillədə başa vurub.

26 yaşlı sürücü üçüncü sessiya yenicən lider olub. "McLaren"dən Oskar Piastrri ikinci, Leklerin komanda yoldaşı Karlos Sayns üçüncü yeri tutub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Qran-prisi sentyabrın 15-də başa gətəcək. Ş.Lekler 2021-ci, 2022-ci və 2023-cü illərdə də Bakıda sıralama turunda ilk mövqedə qoralarlıb.

Şarl LEKLER: "Bakı ən sevdiyim traslardan biridir"

"Bu, ən sevdiyim traslardan biridir". Bunu "Ferrari" pilotu Şarl Lekler Bakıda keçirilən "Formula-1" üzrə Azərbaycan Qran-prisində sıralama turunun qalibi olması ilə bağlı danışarkən deyib.

Sürücü birinci sərbəst yürüdə qəza törətdiyini xatırladı: "Həftəsonu asan başlamadı. Amma mən özümə inanmağa davam etdim. Tempimizin yaxşı olduğunu bildirdim. Sıralama turunda ilk işim söhdə toxunmamaq oldu. Bolid də əla idi".

Elnur CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

